

เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

Forest Stewardship Council (FSC)

งานสวนป่าทุ่งเกวียน

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง

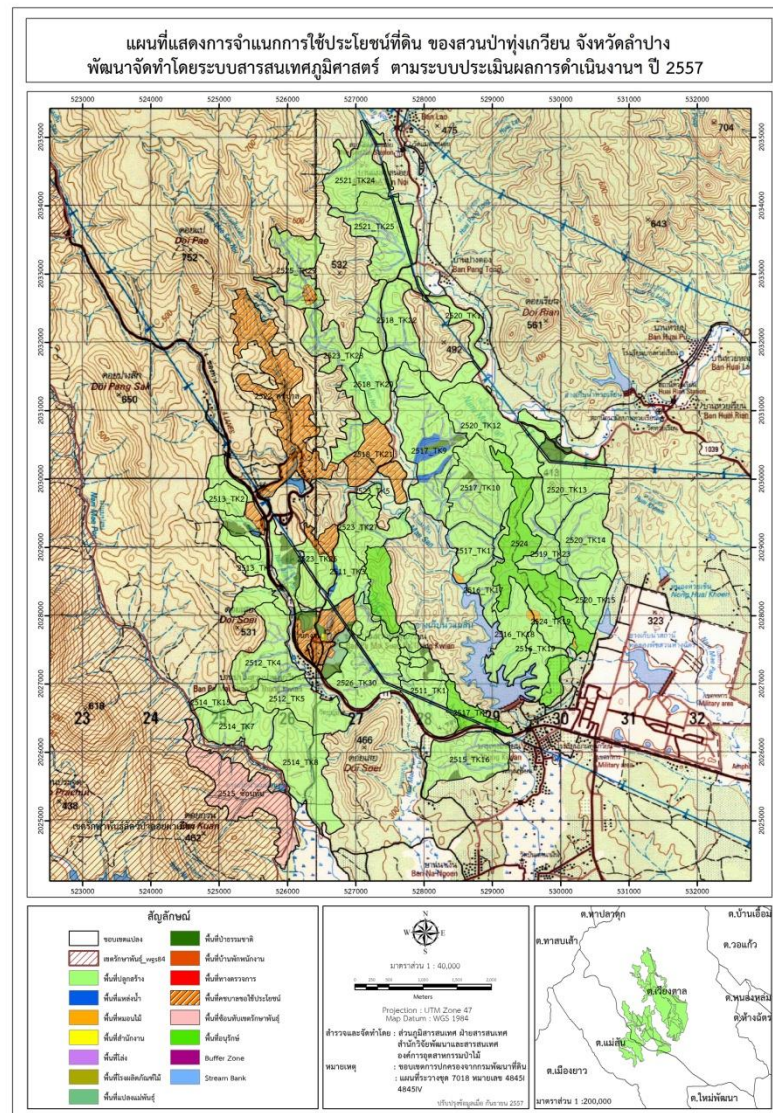
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้ของ อ.อ.ป.”

Thungwain forest plantation management summary
สรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนทุ่งเกวียน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

งานสวนป่าทุ่งเกวียน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง (อ.อ.ป.) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ปลูกสร้างสวนป่า คุ่มครองรักษาป่าไม้และบุงดะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ สวนป่าทุ่งเกวียน เป็นสวนป่าโครงการที่ 1 เริ่มดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าสัก ตั้งแต่ปี 2510 ใช้ระบบหมูบ้านป่าไม้เป็นแรงงาน มีพื้นที่สวนป่าจำนวน 16 แปลง ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า (สป.3) เล่มที่ 21 ฉบับที่ 46 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2547 เนื้อที่ 15,127 ไร่ และพื้นที่ตาม GPS เนื้อที่ 16,792.76 ไร่ เริ่มตัดสางเพื่อจำหน่ายตั้งแต่ปี 2538 ที่ตั้งสำนักงาน ตั้งอยู่ที่ หมูที่ 6 ถนนสายลำปาง - เชียงใหม่ กิโลเมตรที่ 26 - 27 ตำบลเวียงตาล อำเภอ้างฉัตร จังหวัดลำปาง 52190 พิกัด UTM 47Q 526518 E 2027668 N ห่างจากอำเภอ้างฉัตร ประมาณ 10 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอมืองลำปาง ประมาณ 28 กิโลเมตร

แผนที่แสดงการจำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่
งานสวนป่าทุ่งเกวียน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง (อ.อ.ป.)

แผนการปฏิบัติงานประจำปี 2561

ลำดับที่	แผนงาน/โครงการ	รายละเอียด/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ปริมาณงาน
1	แผนการจัดการ ด้านเศรษฐกิจ	- แผนการทำไม้สักสวนป่า - จำนวนเนื้อที่ - ปริมาตร - แผนการจำหน่ายไม้ - ปริมาตร - เป้าหมาย (รายได้) - แผนการดำเนินงานด้านสวนป่า - การปลูกสร้างสวนป่า - การบำรุงดูแลสวนป่าแปลงเก่า - ความสูญเสียของเนื้อไม้ - ความเพิ่มพูนของเนื้อไม้ - ผลประกอบการ	พื้นที่ทำไม้ (ไร่) ปริมาตร (ลบ.ม.) ปริมาตร (ลบ.ม.) รายได้ (ล้านบาท) พื้นที่ปลูกใหม่ (ไร่) พื้นที่ดูแลรักษา(ไร่) ร้อยละที่สูญเสีย ลบ.ม./ไร่/ปี ร้อยละตามแผน	1,168.47 3,000 3,000 26.25 270.86 16,542.27 10% 0.91 100%
2	แผนการจัดการ ด้านสังคม - สิทธิของคนงาน - สิทธิของชุมชน ท้องถิ่น	- คุ้มครองความปลอดภัยการทำงาน - สวัสดิการพื้นฐาน (อุปกรณ์ความปลอดภัย, ยา ฯลฯ) - การอบรมพัฒนาประสิทธิภาพ - การใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่ - กิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ - การจ้างแรงงานในท้องถิ่น - รับฟังความคิดเห็น แก้ไขข้อขัดแย้ง - การใช้ประโยชน์ที่ดินรอบสวนป่า	กรรมธรม์อุบัติเหตุ รายการสวัสดิการ จำนวนคน ข้อตกลงชุมชน จำนวนครั้ง สัดส่วนแรงงาน จำนวนครั้ง ร้อยละของข้อมูล	1 3 60 5 12 65:35 12 60%
3	แผนการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม	- อนุรักษ์ต้นไม้เดิมมีค่า - การพังทลายของดิน - ความอุดมสมบูรณ์ของดิน - ป้องกันพื้นที่เกษตรขอบแปลง - พื้นที่อนุรักษ์ในสวนป่า - ผลกระทบก่อนและหลังทำไม้ - ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์พืช - ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์สัตว์ - พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงในการอนุรักษ์ (HCV) - ฝายดักตะกอนชะลอความเร็ว - การป้องกันไฟป่า - การป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า	จำนวนไม้อนุรักษ์ จำนวนสถานี ร้อยละ ร้อยละผลกระทบ จำนวนไร่ พื้นที่ทำไม้ (ไร่) ร้อยละเทียบธรรมชาติ ร้อยละเทียบธรรมชาติ จำนวน จำนวนฝาย ร้อยละไฟไหม้ จำนวนคดี	27 0 60% 5% 2,487.95 1,168.47 30 20 5 25 15 0

การดำเนินงานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าทุ่งเกวียน แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

ด้านสิ่งแวดล้อม

สวนป่าทุ่งเกวียน ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมทั้งสิ้น 2,487.95 ไร่ คิดเป็น 14.82 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด พื้นที่ตาม GPS จำนวน 16,920.49 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

1. พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream bank)
2. พื้นที่แนวป้องกันรอบนอก (Buffer zone)
3. พื้นที่ป่าธรรมชาติ (Natural forest)
4. พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (Forest conservative area)
5. พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (High conservation value area ; HCV)

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (High conservation value area ; HCV)

หมายถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิต คุณค่าด้านนิเวศวิทยา คุณค่าด้านวัฒนธรรมและสังคม ที่ได้รับการพิจารณาว่ามีความโดดเด่นสำคัญมาก ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาคหรือในระดับโลก ซึ่งคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างสูงนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงต้องสร้างมาตรการหรือแผนเพื่อการจัดการและติดตามเพื่อให้แน่ใจสิ่งที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในสถานภาพ HCV นั้นยังคงอยู่หรือได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

จากการสำรวจ และลงความเห็นกับชุมชนในการกำหนดพื้นที่ HCV ในพื้นที่สวนป่าทุ่งเกวียน ได้จัดว่าสวนป่าทุ่งเกวียนมีพื้นที่ที่มีความสำคัญกับศาสนา โบราณคดี ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการค้นหาพื้นที่ HCV 6 ได้แก่

1. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
2. ฌาปนสถานบ้านสวนป่า (สวนป่าทุ่งเกวียน)
3. พื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำแม่สัน, อ่างศูนย์ช้าง, อ่างแม่ปอน

ฌาปนสถาน

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

การตรวจติดตามด้านสิ่งแวดล้อม

หัวข้อการติดตาม	ช่วงเวลาติดตาม
ติดตามตรวจสอบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ส.ค. - ก.ย.
ฝ่ายชะลอความชุ่มชื้น	พ.ค. - ก.ค.
การป้องกันไฟป่า	ต.ค. - เม.ย.
การตรวจสอบต้นไม้อนุรักษ์	ทุกๆ 3 เดือน
การตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนการทำไม้	ก่อนทำไม้ 1 เดือน
การตรวจสอบผลกระทบ สิ่งแวดล้อมหลังการทำไม้	หลังการทำไม้ 1 เดือน
การป้องกันการลักลอบตัดไม้และดูแลพื้นที่อนุรักษ์	ทุกวัน
การอนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณค่าสูง	ทุกครั้งที่มีการกิจกรรม

ด้านสังคม

ชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าทุ่งเกวียน ประกอบด้วย 2 ตำบล คือ ตำบลเวียงตาล และตำบลแม่สัน สวนป่าทุ่งเกวียน จึงมีนโยบายและแผนการจัดการด้านสังคม เพื่อให้สังคมเกิดความยั่งยืนต่อไปดังนี้

1. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตทางด้านสังคมที่ดี ของชุมชนท้องถิ่น
2. เพื่อสืบสานด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนท้องถิ่นรอบ ๆ สวนป่า
3. ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร และส่วนราชการในท้องถิ่น ในการวางแผนบริหารจัดการสวนป่า และการใช้ประโยชน์พื้นที่สวนป่า
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสวนป่ากับชุมชนท้องถิ่น
5. เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจกับชุมชนในบทบาทและกิจกรรมการดำเนินงานของสวนป่า

นโยบายเพื่อสังคมยั่งยืนของงานสวนป่าทุ่งเกวียน

1. นโยบายการจ้างงานและคนงานสวนป่าทุ่งเกวียน
2. นโยบายเกี่ยวกับสิทธิตามวัฒนธรรมและสิทธิตามกฎหมายกับชุมชนท้องถิ่นต่อทรัพยากรป่าไม้ในสวนป่าทุ่งเกวียน ภายใต้ข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย
3. นโยบายด้านความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นใกล้เคียงของสวนป่า

แผนการจัดการด้านสังคม

1. สิทธิของคนงาน
2. คุ้มครองความปลอดภัยการทำงาน
- 3.สวัสดิการพื้นฐาน (อุปกรณ์ความปลอดภัย ยา การประกันภัยอุบัติเหตุ)
4. การอบรมพัฒนาประสิทธิภาพ

สิทธิของชุมชนท้องถิ่น

1. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่
2. กิจกรรมมวลชนสัมพันธ์
3. การจ้างแรงงานในท้องถิ่น
4. รับฟังความคิดเห็น แก้ไขข้อขัดแย้ง

การประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนรอบสวนป่า

ภาพร่วมงานกับชุมชน

การประชุมร่วมกับหัวหน้าหน่วยงานอ.ห้างฉัตร

ร่วมจัดกิจกรรมกับชุมชนในโอกาสต่างๆ

การอบรมเทคนิคการดับไฟป่า

การอบรมเทคนิคการดับไฟป่า

ด้านเศรษฐกิจ

1. สนับสนุนประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตไม้จากสวนป่า
2. เพื่อให้สวนป่ามีความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยมีปริมาณผลผลิตต่อหน่วยอยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐาน และมีการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อการวางแผนการเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ในระยะยาวและยั่งยืน
4. เพื่อบริหารจัดการพื้นที่โดยใช้ระบบวนวัฒน (Silviculture system) ที่เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สวนป่า
5. เพื่อการใช้ระบบการสำรวจข้อมูลสวนป่าที่ทันสมัย ประหยัด และถูกต้องแม่นยำ
6. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายไทย และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้ในด้าน

แผนการทำไม้ประจำปี 2561

เป้าหมายด้านธุรกิจ

รายได้

- ทำไม้สักสวนป่า 3,000 ลบ.ม.

รายได้ 26.25 ล้านบาท

- อุตสาหกรรมไม้สวนป่า

รายได้ 0.15 ล้านบาท

รายจ่าย

- การทำไม้สักสวนป่า

รายจ่าย 13.50 ล้านบาท

กำไร

12.80. ล้านบาท

เป้าหมายด้านการลงทุน

1. ปลูกละอิมสวนป่ารอบตัดพื้นที่สอง

270.86 ไร่

2. บำรุงรักษาสวนป่าแปลงเก่า

16,542.27 ไร่

งบประมาณลงทุนปี 2561

รวม 6,906,400 บาท

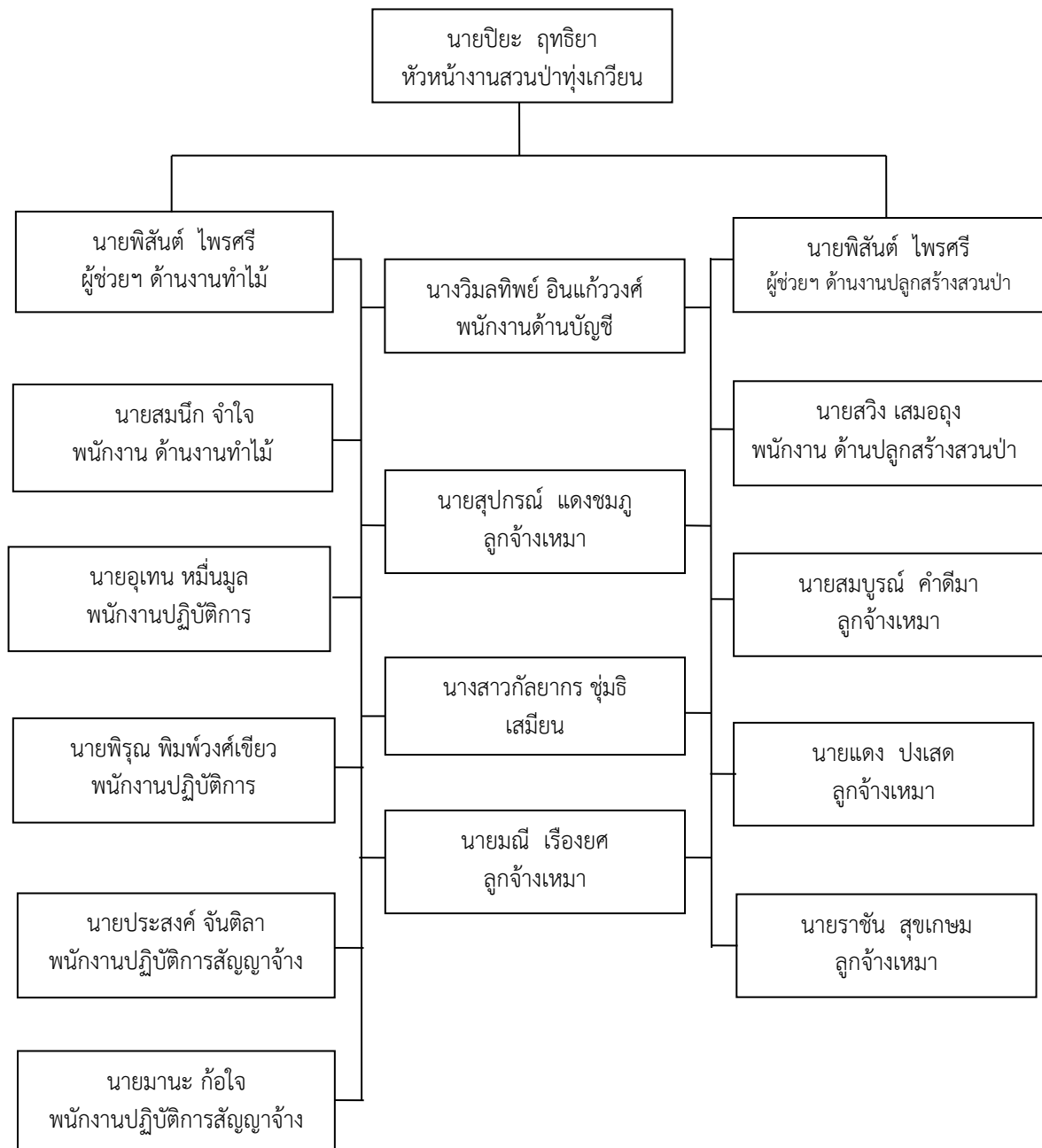
แผนการดำเนินงาน

ปี	*ทำไม้ (ลบ.ม.)	ปลูกละอิมสวนป่ารอบตัดพื้นที่สอง (ไร่)
2561	3,000.00	370.86
2562	2,500.00	321.47
2563	2,950.00	681.95
2564	1,400.00	263.93
2565	1,900.00	177.84

หมายเหตุ *การทำไม้ของสวนป่าไม่เกินปริมาณความเพิ่มพูนรายปี ไม่เกินศักยภาพพื้นที่ และทำการปลูกละอิมสวนป่ารอบตัดพื้นที่สองหลังทำไม้เสร็จ

อัตรากำลังงานสวนป่าทุ่งเกวียน

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้ของ อ.อ.ป.”